

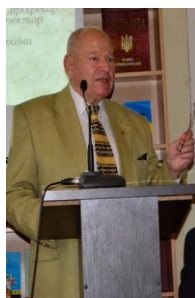
УДК 37(091):(477.84)

ректор, професор **Ломакович А. М.**
(КОГПА ім. Тараса Шевченка)

ВИЩІЙ ОСВІТІ У КРЕМЕНЦІ - 200 РОКІВ!

Утвердження вищої освіти на Волині пов'язане з діяльністю навчальних закладів, які формувались у Кременці наприкінці XVIII – на початку XIX століть, зокрема із Волинським ліцеєм, що в 1819 році був реформований з Волинської гімназії в навчальну інституцію з усіма основними ознаками освітньої установи вищого рівня. З нагоди 200-річчя становлення вищої освіти у нашому краї у Кременецькій гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка відбулись ювілейні урочистості з участю представників науки і освіти України та Польщі. Заходи підготовлені та здійснені науково-педагогічним колективом академії у співпраці з науковцями Київського НУ ім. Тараса Шевченка, Житомирського державного університету ім. Івана Франка, Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, Люблінського політехнічного інституту та Остроленського наукового Товариства ім. Адама Хентніка (Польща), а також за підтримки Тернопільської обласної ради і Тернопільської облдержадміністрації.

До Організаційного комітету ювілейних урочистостей увійшли голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук, начальник управління освіти і науки Тернопільської ОДА Ольга Хома, ректор Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, професор Афанасій Ломакович, директор Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, академік Микола Жулинський, проректор Київського національного ім. Тараса Шевченка, професор Володимир Бугров, проректор Житомирського державного університету ім. Івана Франка, професор Наталія Сейко, декан гуманітарного факультету Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, професор Анджей Шмит, проректор академії Валентина Бенера.

Серцевиною ювілейних заходів стала Міжнародна наукова конференція «Місто Кременець у культурно-освітньому просторі Центрально-Східної Європи», що проходила на трьох наукових платформах: «Волинські Афіни» на тлі епохи» (модератор – професор Валентина Бенера), «Збереження та утвердження наступності культурно-освітніх традицій Кременця» (модератор – професор Генріх Стронський) і «Трансформації культурно-освітніх традицій протягом віків» (модератор – професор Олександр Дем'янчук).

Наукову платформу «"Волинські Афіни" на тлі епохи» відкрив академік Микола Жулинський доповіддю «Міф України як ідейно-естетична ініціація польського національного пробудження». Академік НАПН України, професор Георгій Філіпчук аналізував «Освіченість як національно-культурну традицію українства». Професор Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Анджей Шмит здійснив історичний екскурс з аналітичним акцентом за освітнім маршрутом «Від Волинської гімназії – до Волинського ліцею». Тематично оригінальну і фактологічно насичену тему «Забуті школи Кременця (заклади освіти кін. XVIII – поч. XIX століть)» висвітлив доцент Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка Володимир Собчук. «Кременець і Кременецький ліцей у польській історіографії» зацікавив професора Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Анджея Коритка, а «Видатні постаті в літературі українсько-польського пограниччя» привернули увагу члена-кореспондента НАН України, професора Київського національного університету ім. Тараса Шевченка Ростислава Радішевського. Професор Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині Барбара Кшиштопа-Чупринська досліджувала «Кременець в англomовних публікаціях XIX століття», а доцент Житомирського державного університету ім. Івана Франка Світлана Коляденко ілюструвала «Неформальний підхід до організації виховного процесу у Волинському ліцеї». Темою виступу представника Остроленського Наукового Товариства ім. Адама Хентніка, професора Януша Голоти став «Тадеуш Чацький у сучасній польській пресі». Інший польський науковець, професор Поморської академії у Слупську Роман Томашевський характеризував «Вищі навчальні заклади у Кременці у довготривалій перспективі та у свідомості академічної спільноти Польщі (1805 – 2019 рр.)». З особливою увагою учасники конференції сприйняли виступ професора Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині та нашої академії Генріха Стронського, котрий здійснив проблемно-аналітичний підхід до питання «Між історією і майбутнім: чи може місто Кременець свій найкращий час розвитку мати попереду?»

Робота другої наукової платформи розпочалась із вивчення конкретної проблеми «Співробітництво Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині з Кременецькою гуманітарно-педагогічною академією ім. Тараса Шевченка: здобутки та перспективи», яку запропонував польський дослідник Павло Петночка. Професор кафедри української філології та суспільних дисциплін нашої академії Ірина Скакальська зупинилась на темі «Європейські освітні тенденції у навчальних закладах Кременця від першої третини XIX століття до сучасності». Історичний формат проблематики розгортали науковці – професор Олександр Дем'янчук («Видатні постаті у контексті культурно-освітніх традицій Кременця»), професор Олена Довгань («Значення Кременецького ліцею у розвитку фізичної культури і спорту на Волині у міжвоєнний період») і доцент Володимир Банах («Фізичне виховання на Волині»). Член-кореспондент НАН

України, директор Інституту Івана Франка, професор Євген Нахлік ознайомив із «Неоромантичним месіанізмом Івана Франка як оригінальним продовженням месіанізму польських і українських романтиків», а науковець Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна Наталія Філіпчук обрала тему «Музейна педагогіка: українсько-польський дискурс». Професор Львівського національного університету ім. Івана Франка Василь Івашків висвітлював питання «Фольклористична діяльність Пантелеймона Куліша: польський контекст». Увагою польського науковця Кшиштофа Лозінського заволоділа нестандартна для освітян тема «Продукція і торгівля «лісовими промислами» з Кременця і Волині у другій половині XVI століття».

Третю наукову платформу відкрила тема «Волинський ліцей у становленні університетської педагогічної освіти на Київщині (1833 – 1834 рр.)», яку представила професор Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова Наталія Дем'яненко. Науковий інтерес члена-кореспондента НАПН України, професора Алли Бойко викликала «Автономія як принцип освіти сучасного університету». До конкретної кременецької тематики звернулися доцент Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Григорія Сковороди Неля Перхайло («Роль соціальної сфери у розбудові міста Кременця: кінець XIX – початок XX ст.») і доцент Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка Тетяна Рожко-Павлишин («Оптимізація дошкільної освіти в умовах міста Кременця кінця XIX – початку XX ст.»). Діяльність окремих історичних персоналій стала предметом дослідження доцента КОГПА ім. Тараса Шевченка Оксани Легкун («Постать Єжи Гаше крізь призму періодичних видань 20-х – 30-х років XX століття») і доцента Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова Ірини Кравченко («Внесок А. Д. Бондаря у розвиток педагогіки вищої школи (60-і – 80-і рр. XX ст.)»).

Важливим елементом урочистостей стало відкриття галереї «Фундатори та керівники освітніх закладів м. Кременця», що фактично відображає історію становлення та розвитку вищої освіти у нашому краї в персоналіях. Фотогалерею склали портрети фундаторів Волинської гімназії Тадеуша Чацького і Гуго Коллонтая, директорів Волинської гімназії Юзефа Чеха й Алоїза Фелінського, куратора Кременецького ліцею Юліуша Понятовського, директора Кременецького учительського інституту Уляна Краглюка, ректора Кременецького державного педагогічного інституту Миколи Бригінця, директорів Кременецького педагогічного училища Василя Редька та Генріха Стиранкевича, директорів Кременецького педагогічного коледжу Володимира Стародубця і Василя Ященка та чинного ректора академії, професора Афанасія Ломаковича.

Тоді ж відбулось і відкриття мультимедійного ресурсного центру вивчення польської мови і культури, сформованого на навчально-матеріальній базі

спеціальності «Іноземна філологія» академії у тісній співпраці з польськими науково-освітніми інституціями. Перед присутніми виступила віце-консул Республіки Польща в Луцьку Тереса Хрущ, завідувач кафедри іноземної філології, доцент Наталія Воронцова і науковець цієї ж кафедри Надія Данік. Ведучою цього дійства була студентка Ірина Бевсюк. Ректор академії, професор Афанасій Ломакович від імені науково-педагогічного та студентського колективів висловив подяку віце-консулу Тересі Хрущ і голові Товариства польської мови і культури в Кременці Мар'яну Каню, а також вручив медійному центру бібліотечку фахової літератури.

До програми ювілейних дійств увійшли урочиста хода гостей, викладачів і студентів академії з покладанням квітів до пам'ятників Тарасові Шевченку і Тадеушеві Чацькому, Божественна Літургія у Соборі Преображення Господнього, а також освячення міжконфесійної каплиці, здійснене настоятелем Собору Преображення Господнього, о. Володимиром і ксьондзом костелу св. Станіслава в Кременці о. Лукашем. Ректору академії, професору Афанасієві Ломаковичу від імені Митрополита Епіфанія вручено Орден Святителя Миколая Чудотворця.

Завершальними акордами відзначення 200-ліття вищої освіти в Кременці стали урочиста академія та святковий концерт. Учасників урочистостей, що проходили в оновленій актовій залі КОППА ім. Тараса Шевченка, вітали народний депутат України Ігор Василів, Генеральний консул РП у Луцьку Веслав Маріян Мазур, заступник голови Тернопільської обласної ради Любомир Крупа, заступник голови Тернопільської обласної організації профспілки працівників науки і освіти Оксана Піхурко, голова Кременецької районної ради Володимир Стефанський, в.о. голови Кременецької райдержадміністрації В'ячеслав Онишкевич, кременецький міський голова Олексій Ковальчук; представники освіти і науки Польщі, професори Анджей Шмит, Кшиштоф Лозінський, Павло Петночка, Анджей Коритко, Барбара Кшиштопа-Чупринська, Роман Томашевський, Януш Голота, Михайло Пашечко. Освіту і науку України представляли академік НАН України Микола Жулинський, член-кореспондент НАН України, професор Ростислав Радишевський, академік НАПН України, професор Георгій Філіпчук, ректор Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка, професор Богдан Буяк, професор Львівського НУ ім. Івана Франка Василь Івашків.

Від освітян Кременеччини прибули директор Кременецького медичного училища ім. Арсена Річинського Петро Мазур, директор Кременецького лісотехнічного коледжу Микола Ляховець, директор Кременецького ліцею ім. Нестора Літописця Володимир Мишко, директор Кременецької школи мистецтв ім. М. І. Вериківського Михайло Заник. З вітальними словами виступили гості Веслав Маріян Мазур, Любомир Крупа, Микола Жулинський, Оксана Піхурко, Олексій Ковальчук, Володимир Стефанський, Георгій Філіпчук, Михайло Пашечко, а також голова Всеукраїнського благодійного фонду «Мрії збуваються» Віталій Ломакович.

Академіку Миколі Жулинському та професору Вармінсько-Мазурського університету Анджею Шмиту вручені дипломи та мантиї почесних професорів Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

За успіхи у науково-педагогічній роботі та з нагоди 200-ліття становлення вищої освіти в Кременці відзначено нагородами доктора педагогічних наук, доцента Миколу Курача, кандидатів наук, доцентів Олену Пасічник, Тетяну Фасолько, Володимира Собчука, Людмилу Врочинську, Ольгу Дух, кандидата наук з фізичного виховання і спорту, старшого викладача Тетяну Кучер, старших викладачів Василя Трифонюка та Юрія Цимбалюка.

Завершилися урочистості святковим концертом.